

From Lament to Resilience Tisha B'Av 5780

Shulchan Aruch, Orach Chaim 559:1 Gloss of Moshe Isserles

ומתפללים בנחת ודרך בכי כאבלים

[On erev Tisha B'Av] we pray with gentleness, and in the manner that mourners cry.

Psalm 78:38

שו Being merciful God forgives sin and does not destroy. Many times God turns rage aside and does not rouse the divine anger.

ַרְהוּא רֲחוּם יְכַפֵּר עִּוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כְּל־חֲמָתוֹ:

FROM REBUKE TO LAMENT

In the three weeks leading up to Tisha B'Av, we read the Haftarot of Rebuke. These remind us of the destruction we can bring when we give free rein to the worst within us. Our tradition asks us to reflect on the consequences of our actions, what we can do to one another and the world.

1. From Bavli, Shabbat 119b-120a

Ulla said: Jerusalem was destroyed only because they had no shame for one another.

Rabbi Yitzchak said: Jerusalem was destroyed only because the small and the great were equated.

Rav Amram, the son of Rabbi Shimon bar Abba, said that Rabbi Shimon bar Abba said that Rabbi Chanina said: Jerusalem was destroyed only because they did not rebuke one another

Rabbi Yehuda said: Jerusalem was destroyed only because they disparaged those of learning within it.

And Rava said: Jerusalem was destroyed only because there disappeared from it people of truth.

אמר עולא לא חרבה ירושלים אלא מפני שלא היה להם בושת פנים זה מזה אמר רבי יצחק לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהושוו קטן וגדול אמר רב עמרם בריה דרבי שמעון בר אבא אמר רבי שמעון בר אבא אמר רבי חנינא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה אמר רבי יהודה לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה תלמידי חכמים ואמר רבא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמנה

Al Tasteir Music/Words: Debbie Friedman

Don't hide Your face from me; I'm asking for Your help I call to You; please hear my prayers, O God. If You would answer me as I have called to You, Please heal me now. Don't hide Your face from me.

2. Tosefta Menachot 113:4

Rabbi Yochanan ben Turta said: Why was the first building of Jerusalem destroyed? Because of the idolatry, sexual immorality and spilling of blood that was in its midst.

But we know that in the later one (the time of the Second Temple) they labored in Torah and were careful with tithes, so why were they exiled?

Because they loved money and acted hatefully towards one another. This comes to teach that hating is difficult in God's eyes, and scripture considers it equivalent to idolatry, sexual immorality and the spilling of blood.

Bavli, Yoma 9b

During the time of the Second Temple, people were engaged in Torah, mitzvot, and acts of lovingkindness. So why was it destroyed? Because there was there sinat chinam - baseless hatred. א״ר יוחנן בן תורתא ירושלים בנין הראשון מפני מה חרבה מפני עבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכות דמים שהיו בתוכה.

אבל באחרונה מכירין אנו בהן שהן עמלים בתורה וזהירין במעשרות מפני מה גלו מפני שאוהבין את הממון ושונאין איש את רעהו ללמדך שקשה שנאת איש את רעהו לפני המקום ושקלה הכתוב כנגד עבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכות דמים

מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב מפני שהיתה בו שנאת חנם Psalm 121: 1-2

אֹשָָאָ I lift my eyes to the hills, from where will my help come? My help is from God alone, maker of heaven and earth. אֶשָׂא עֵינַי

אֶל־הֶהְרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ:

Esah Einai Music: Dan Nichols

Esah Einai el he-harim, Esah Einai el he-harim Mei'yin yavo, yavo ezri; Mei'ayin yavo, yavo ezri My help will come from God, Maker of heaven and earth.

3. Bavli, Ta'anit 29a

The Rabbis taught in a baraita: When the Temple was destroyed for the first time, groups upon groups of young priests gathered together with the Temple keys in their hands. And they went up to the roof of the Sanctuary and said before God: Ruler of the Universe, since we did not merit to be faithful treasurers, let the keys be handed to You. And they threw them upward, and a something like the of palm of a hand emerged and received the keys from them. תנו רבנן משחרב הבית בראשונה נתקבצו כיתות כיתות של פרחי כהונה ומפתחות ההיכל בידן ועלו לגג ההיכל ואמרו לפניו רבונו של עולם הואיל ולא זכינו להיות עולם הואיל ולא זכינו להיות גזברין נאמנים יהיו מפתחות מסורות לך וזרקום כלפי מעלה ויצתה כעין פיסת יד וקיבלתן מהם

שמע וברכותיה

בְּרְכוּ Bless the Living God whom we are called to bless.

בָּרָכּוּ אֶת־יהוה הַמְבֹוָדְ:

בְרְכוּ Bar'chu et Adonai ha-m'vorach.

בְרוּך Blessed is the Living God whom we are called to bless forever and ever.

בָּרוּך יהוה הַמִבֹרָך לְעוֹלַם וַעֶר:

בָרוּך Baruch Adonai ha-m'vorach l'olam va'ed.

Blessed are You, our God and Creator, Sovereign of the universe, whose word brings on the evening twilight, who opens the gates of dawn with wisdom, and with foresight makes times pass and seasons change. Your plan sets the stars in their courses in the sky, creating day and night, turning light into darkness and darkness into light. You make the day fade away and bring on the night, separating day and night. You are the Ruler of the hosts of heaven. Blessed are You God, who brings on the evening twilight.

בְּרוּדְ אַתָּה יהוה אָאָלֹהֵינוּ מֶאָרִים קעוֹלָם. אַשָּׁר בִּדְבָרוֹ מַעַרִים שְׁרָבִים. בְּחְׂכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים. שְׁרָבִים. בְּחְׂכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים. וּבִתְבוּנָה מְשַׁנָּה עִתִּים. וּמַחֲלִיף גִּתִרְהַזְּמַנִּים. וּמְסַבֵּר אֶת־הַכּוֹכְבִים אָת־הַזְּמַנִים. וּמְסַבֵּר אֶת־הַכּוֹכְבִים בּהַמְשָׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרָקֵיעַ כִּרְצוֹנוֹ: בּוֹרֵא יוֹם וָלְיָלָה. וּמַכַּרִיל בֵּין יוֹם חֹשֶׁדְ וְחְשֶׁדְ מִפְנֵי אוֹר: הַמַּעְבִיר יוֹם וּמֵבִיא לְיָלָה. וּמַבְדִיל בֵּין יוֹם וּבֵין לְוֹלָה. יהוה צְּבָאוֹת שְׁמוֹ: בְּרוּדְ אַתָּה יהוה. הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

בְרוּך Baruch attah Adonai eloheinu melech ha-olam, asher bidvaro ma'ariv aravim, b'chochmah potei'ach sh'arim. Uvitvunah m'shanneh ittim, umachalif et ha-z'mannim, um'saddeir et ha-kochavim b'mishm'roteihem baraki'a kirtzono. Borei yom valailah, goleil or mip'nei choshech v'choshech mip'nei or. Hama'avir yom umeivi lailah, umavdil bein yom uvein lailah, Adonai ts'va'ot sh'mo. Baruch attah Adonai, ha-ma'ariv aravim.

With everlasting love have You loved Your people the family of Israel. Teaching and practice, duty and justice - these You have taught us. Therefore, our God and Guide, we think upon all this before we sleep and when we wake, and rejoice and delight in Your teaching and its practice forever and ever, for they are our life and the measure of our days. We keep them in mind both day and night. Never take Your love away from us. Blessed are You God, who loves Your people Israel. אַהְבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּד אָהְבְתָ. תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתְנוּ לִמַּדְתָּ: עַל־כֵּן וּמִשְׁפָּטִים אוֹתְנוּ לִמַּדְתָּ: עַל־כֵּן יהוה אֱלֹהֵינוּ. בִּשְׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נְשָׂיחַ בְּחֻקֵּידָ. וְנִשְׂמַח וְנַעֲלוֹז בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶך וְנִשְׂמַח וְנַעֲלוֹז וְחָקוֹתֶידְ לְעוֹלָם וְעָד: כִּי הֵם וְחַיֵּינוּ וְאָׁרֶך יָמֵינוּ. וּבְהֶם נָהְגָה יוֹמָם וְלְיָלָה. וְאַהְכַתְךָ אַל־תָּסִיר מִכֶּגַנּוּ לְעוֹלָמִים: בָּרוּךָ אַלַּתָּנּי יהוה. אוֹהֵב אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

אָהֲכָת Ahavat olam beit yisra'el amm'cha ahavta, torah umitsvot chukkim umishpatim otanu limmadta. Al kein Adonai eloheinu, b'shochbeinu uv'kumeinu nasi'ach b'chukkecha, v'nismach v'na'aloz b'divrei toratecha umitsvotecha v'chukkotecha l'olam va'ed. Ki heim chayeinu v'orech yameinu, uvahem nehgeh yomam valailah, v'ahavat'cha al tasir mimmennu l'olamim. Baruch attah Adonai, oheiv et ammo yisra'el.

יִשְׁמַ**ע** יִשְׂרַאֵל יהוָה אֱלֹהֵינוּ יהוָה אָמ**ָז**.

Sh'ma Yisra'el, Adonai eloheinu Adonai echad

בְּרוּך שֵׁם כִּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלְם וָעֶד:

Baruch sheim k'vod malchuto l'olam va'ed.

שמע Hear O Israel, the Eternal is our God, the Eternal is One.

Blessed is the knowledge of God's glorious rule forever and ever.

Love the Eternal your God with all your heart, and all your soul, and all your might. These words that I command you today shall be upon your heart. Repeat them to your children, and talk about them when you sit in your home, and when you walk in the street; when you lie down, and when you rise up. Secure them as a sign upon your hand, and let them be as reminders before your eyes. Write them on the doorposts of your home and at your gates.

אלהיד יהוה את מארך: אנכי מצוך היום ה אשר ושננתם לבבק: בשבתך בַּם וּקשרתּם וּבְקוּמֵך: בּין לטטפת על־מזזוֹת וכתבתם ציניק: בֵּיתֵך וּבִשָּׁעַרֵידָ:

יְאָהַרְהָ V'ahavta eit Adonai elohecha, b'chol l'vav'cha, uv'chol nafsh'cha uv'chol m'odecha. V'hayu ha-d'varim ha-eilleh asher anochi m'tsav'cha ha-yom al l'vavecha. V'shinnantam l'vanecha, v'dibbarta bam, b'shivt'cha b'veitecha, uv'lecht'cha vaderech uv'shochb'cha uv'kumecha. Uk'shartam l'ot al yadecha, v'hayu l'totafot bein einecha. Uch'tavtam al m'zuzot beitecha uvish'arecha. להָיָה This will happen if you listen carefully to My commands which I give you today, to love and to serve the Eternal your God with all your heart and all your soul. I shall then give your land rain at the right time, the autumn rain and the spring rain, so that each one of you can harvest your own grain, wine and oil. I shall also give grass in your fields for your cattle, and you will eat and be satisfied.

Take care that your heart is not deceived into straying, obeying other gods and worshipping them. God's anger will then blaze out against you. God will shut up the sky. There will be no rain. The land will not produce, and you will quickly be destroyed from the good land which God gives you. So put these words of Mine in your heart and in your soul, and secure them as a sign upon your hand and as reminders before your eyes. Teach them to your children, and talk about them 'when you sit each of you in your home, and when you walk in the street, when you lie down and when you rise up. Write them on the doorposts of your home and at your gates.'

Then you and your children may live long on the land that God promised to give your ancestors as long as there is a sky over the earth. וְהָיָה אִם־שָׁמְעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֵי אַשָּׁעָר אְנֹכֵי מְצַוּרָה אֶתְכָם הַיְּוֹם לְאַהַכָּה אֶת־יהוַה אֶלְהֵיכָם וּלְעְּרָוֹ בְּכְּל־לְבַרְכָם וּרִכְּלִ־נַפִּשְׁכָם: וְנֶתַתַּי מְטַר־אַרְצְכֶם וּרִכְּלִ־נַפִּשְׁכֶם: וְנֶתַתַּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתִּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוּש וְאָסַפְּתָ דְגָבֶׁך וְתִירְשְׁךָ וְיִצְהָרֶהּ: וְנֶתַתַּי וַשְׁבַעַתַּ:

פֶּן־יִפְתֵּה לְבַבְכֵם לבׄם השמרו ַרְעַבַדְתֶם אָאָלהִים אַחֵלִים וסרתם וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לְהֶם: וְחָרָה אַף־יהוֹה בַּכֵּם וִעָצֵר אֵת־הַשָּׁמַיִם וִלא־יֶהוֶה מַטָּר וְהַאָּדַמָּה לְא תִתֵּן אֵת־יִבוּלָה וַאַבַדתֵם מִהֵרָה מֵעַל הָאָרֵץ הַטֹּבָה יהוה נתֵן לָכֵם: ושמתם אשר אָת־דְּבָרֵי אֶׁלֶה עַל־לְבַבְכֵם וְעַל־ נַפִּשְׁכֵם וּקְשַׁרָהֶם אֹתֵם לְאוֹת עַל־ יֵדְכֵּם וְהַיָּוּ לְטִוֹטַפָּת בֵּין עֵינֵיכֵם: וִלְמַדִתֵּם אֹתֶם אֵת־בִּנֵיכֵם לְדַבֵּר בם בשבתה בביתה ובלכתה בדרה על-וּכָתַבָּתַם ובקומה: ובשכבה מִזוּזְוֹת בֵּיתֵך וּבִשְׁעֲרֵידָ: לְמַעַן יִרְבָּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל יהוָה אשר הָאַרַמָה נשבע לַאַרְתֵיכָם לְתֵת לְהֶם כִּימֵי הַשְׁמֵים

צל־הארץ:

רְהָיָה V'hayah im shamo'a tishm'u el mitsvotai asher anochi m'tsaveh etchem ha-yom, l'ahavah et Adonai eloheichem ul'ovdo b'chol l'vavchem uv'chol nafsh'chem. V'natatti m'tar arts'chem b'itto, yoreh umalkosh, v'asafta d'ganecha v'tirosh'cha v'yits-harecha. V'natatti eisev b'sad'cha livhemtecha, v'achalta v'sava'ta.

Hisham'ru lachem, pen yifteh l'vavchem, v'sartem va'avadtem elohim acheirim v'hishtachavitem lahem. V'charah af Adonai bachem, v'atsar et ha-shamayim, v'lo yihyeh matar v'ha-adamah lo tittein et y'vulah, va'avadtem m'heirah mei'al ha-arets ha-tovah asher Adonai notein lachem. V'samtem et d'varai eilleh, al l'vavchem v'al nafsh'chem, uk'shartem otam l'ot al yedchem, v'hayu l'totafot bein eineichem. V'limmadtem otam et b'neichem l'dabbeir bam, b'shivt'cha b'veitecha, uv'lecht'cha va-derech, uv'shochb'cha uv'kumecha. Uch'tavtam al m'zuzot beitecha uvisharecha.

L'ma'an yirbu y'meichem vimei v'neichem, al ha-adamah asher nishba Adonai la'avoteichem lateit lahem, kimei ha-shamayim al ha-arets.

יאֹמָר The Eternal said to Moses: 'Speak to the children of Israel and tell them that each generation shall put tassels on the corner of their clothes, and put a blue thread on the corner tassel. Then when this tassel catches your eye, you will remember all the commands of the Eternal and do them. Then you will no longer wander after the desires of your heart and your eyes which led you to lust.

Then you will remember all My commands and do them and you will be set apart for your God. I am the Eternal your God who brought you out of the land of Egypt, to be your own God. I, the Eternal, am your God.' יהוה אל־משה לאמר: ויאמר אַל־בַּנֵי יִשָּׁרָאָל ואַמָרָת אֵלֶהֶם וִעַשוּ לַהֵם צִיצֵת עַל־כַּנְפֵי בגדיהם לדרתם ונתנו על-ציצת הַכַּנַף פַּתַיל תַּכֵלָת: והַיֵה לַכֵם וראיתם אתו וזכרתם לציצת ועשיתם יהוה את־כֿל־מצוֹת אתם ולא תתורו אחרי לבבכם עֵינֵיכֵּם אֲשֶׁר־אַתֵּם זֹנִיִם ואחרי <u>אַחַרִיה</u>ַם: תּזִכּרֹוּ את־ ועשיתם מצותי קדשים והייתם היכם: אלהיכם יהוה אני מארץ אתכם הוצאתי מִצְרַיִם לִהִיָוֹת לְכֶם לֵאלהֻים אֲנִי יהוה אלהיכם:

Vayomer Adonai el mosheh leimor: Dabbeir el b'nei yisra'el v'amarta aleihem, v'asu lahem tsitsit al kanfei vigdeihem l'dorotam, v'nat'nu al tsitsit ha-kanaf p'til t'cheilet. V'hayah lachem l'tsitsit, ur'item oto, uz'chartem et kol mitsvot Adonai, va'asitem otam, v'lo taturu acharei l'vavchem v'acharei eineichem, asher attem zonim achareihem.

L'ma'an tizk'ru, va'asitem et kol mitsvotai, vih'yitem k'doshim leiloheichem. Ani Adonai eloheichem, asher hotseiti etchem mei'erets mitsrayim, lih'yot lachem leilohim, ani Adonai eloheichem. אָאָהָא All this is true and firmly held by us, that You are our Living God and no other exists, and that we are Israel, Your people. You perform great deeds beyond research, too wonderful to tell. Your children saw Your power, praised and thanked Your name, and willingly accepted Your rule over them. With great joy Moses and Miriam and the children of Israel answered You in song, all of them saying:

'God, who is like You among the gods people worship! Who, like You, is majestic in holiness, awesome in praise, working wonders!'

Our Living God, Your children saw Your rule over the Sea of Reeds. All of them as one honoured You as Sovereign, saying: **'God shall rule forever and ever!'** And it is prophesied: 'For the Almighty has set Jacob free and rescued him from a hand stronger than his own.'¹ Blessed are You God, who rescues Israel.

אמת ואמונה בַּל־זאת וִקַיַם עַלֵינוּ. כִּי הוּא יהוה אֱלהֵינוּ וָאֶין זוּלַתוֹ וָאָנַחָנוּ גדלות העֹשֹה . עמו ישראל עַד־אֵין חֵקֵר וִנִפִּלָאוֹת עַד־אַין מַסַפַּר. וְרַאוּ בַנַיו גָבוּרַתוֹ שְׁבָחוּ והודו לשמו ומַלְכוּתוֹ בָּרַצוֹן קבּלוּ עֵלֵיהֵם: מֹשֶׁה וּמִרְיָם וּבְנֵי יִשְׂרַאֵל לְדָ עַנוּ שִׁירָה בִּשִׂמִחָה רַבַּה. ואַמָרוּ כָלָם. מי־כמכה באלים יהוה. מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פֵלָאי מַלְכוּתָדְ יהוה אֱלהֵינוּ רַאוּ בַנֵיך עַל הַיָּם. יַחַד כִּלָם הוֹדוּ וְהִמְלְכוּ וְאָמֵרוּ. יהוה יִמְלֹך לְעָוֹלֵם וַעָּד: ונאמר. כּי־פַּדָה יהוה אָת־יַעַקֹב וּגִאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֵּנּוּ.

בְּרוּך אַתַּה יהוה.

גַאַל יִשָׂרָאָל:

אָאָרָת Emet ve'emunah kol zot v'kayyam aleinu, ki hu Adonai eloheinu v'ein zulato va'anachnu Yisra'el ammo, ha-oseh g'dolot ad ein cheiker, v'nifla'ot ad ein mispar, v'ra'u vanav g'vurato shib'chu v'hodu lishmo, umalchuto b'ratson kib'lu aleihem, moshe umiryam uv'nei yisra'el l'cha anu shirah b'simchah rabbah, v'am'ru chullam:

Mi-chamocha ba-eilim Adonai. mi kamocha ned'ar ba-kodesh, nora t'hillot, oseih fele.

Malchut'cha Adonai eloheinu ra'u vanecha al ha-yam, yachad kullam hodu v'himlichu v'amaru:

Adonai yimloch l'olam va'ed.

V'ne'emar, ki fadah Adonai et ya'akov, ug'alo miyad chazak mimmennu. Baruch attah Adonai, ga'al yisra'el. Source of our life and our Sovereign, cause us to lie down in peace, and rise again to enjoy life. Spread over us the covering of Your peace, guide us with Your good counsel and save us for the sake of Your name. Be a shield about us, turning away every enemy, disease, violence, hunger and sorrow. Remove the temptation that awaits us and the guilt that lies behind us. Shelter us in the shadow of Your wings, for You are a God who guards and protects us, a ruler of mercy and compassion. Guard us when we go out and when we come in, to enjoy life and peace both now and forever. Blessed are You God, guarding Your people Israel forever.

הַשְּׁכִּיבֵנוּ יהוה אֵלהֵינוּ לְשֵׁלוֹם לחיים. מלפנו והעמידנו שלומד סכת עלינו ופרוש בִּעֵצַה טוֹבַה מִלְפַנֵידָ ותקננו למען שמד. והגן והושיענו אוֹיב מעלינו בּעַדַנוּ והסר בֶּבֶר וְחֶוֶרֵב וְרָעָב וִיָּגוֹז. וִהַסֵר שָּׁטָן מִלְפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵנוּ. וּבַצֵּל אל כי תסתירנו שומרנו ומצילנו אתה. כי אל מֵלֵך חַנּוּן וִרַחוּם אַתָּה. וּשִׁמוֹר צַאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשֵׁלוֹם מֵעַתַּה וִעַד עוֹלַם. בַּרוּך אַתַּה יהוה. שוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לַעַד:

הַשְׁכִיבְנָר Hashkiveinu Adonai eloheinu l'shalom, v'ha'amideinu malkeinu l'chayyim, uf'ros aleinu sukkat sh'lomecha, v'takk'neinu b'eitsah tovah mill'fanecha, v'hoshi'einu l'ma'an sh'mecha, v'hagein ba'adeinu v'haseir mei'aleinu, oyeiv dever v'cherev v'ra'av v'yagon. V'haseir satan mil'faneinu umei'achareinu, uv'tseil k'nafecha tastireinu, ki eil shom'reinu umatsileinu attah, ki eil melech channun v'rachum attah, ush'mor tseiteinu uvo'einu l'chayyim ul'shalom mei'attah v'ad olam. Baruch attah Adonai, shomeir amo Yisrael l'ad.

Blessed be God by day. Blessed be God by night. Blessed be God when we lie down. Blessed be God when we rise up. For in Your hands are the souls of the living and the dead. 'In God's hand is the soul of every creature and the soul of human flesh.'¹ 'Within God's hand I lay my soul, You have redeemed me, Eternal God of truth.'² Our God who is in heaven, reveal Your unity, establish Your reign for all time and rule over us forever and ever. בַרוּך יהוה בַּיּוֹם. בַרוּך יהוה בּשָׁכבּנוּ. בּלּילה. יהוה ברוּרָ יהוה בידד כי בקומנו: ברוּך אשר והמתים: החיים נפשות ורוּח חי נפש כל רוּחי אפקיד בשר־איש: בידך אמת: אל יהוה אותי יתה אלהינוּ שׁבּשמים יחד שמך וקים תַּמִיד מלכותד עלינו ומלוד לְעוֹלַם וַעֶר:

בְרוּך: Baruch Adonai ba-yom, Baruch Adonai ba-lailah. Baruch Adonai b'shochbeinu, Baruch Adonai b'kumeinu. Ki v'yadcha nafshot ha-chayyim v'ha-meitim. Asher b'yado nefesh kol chai v'ruach kol basar ish. B'yadcha afkid ruchi paditah oti Adonai eil emet. Eloheinu shebashamayim yacheid shimcha v'kayyeim malchutcha tamid um'loch alienu l'olam va'ed.

עמידה

אַדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָח וּפִי יַגִּיד תִהלְתֵד:

Adonai s'fatai tiftach ufi yaggid t'hillatecha. My God, open my lips and my mouth shall declare Your praise.

בָּרָרָך אַתָּה יהוה אָלהֵינוּ ואלהֵי אַבוֹתֵינוּ ואלהֵי אָפּוֹתֵינוּ. אֶלהֵי אַבְרָהָם אֶלהֵי יִצְחָק ואלהֵי יַעֲקֹב אֶלהֵי שָׁרָה אֶלהֵי רִבְקָה אֶלהֵי רָחֵל ואלהֵי לֵאָה. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֶלְיוֹז. גוּמֵל חֲסָדִים טוֹבִים קוֹנֵה הַכּּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וְאִמָּהוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנִיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲכָה: מֶלֶך עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגַז: בְּרוּך אַתָּה יהוה מְגֵן אַבְרָהָם פּוֹמֵד שָׂרָה:

Baruch attah Adonai eloheinu veilohei avoteinu veilohei immoteinu. elohei avraham, elohei yitschak, veilohei ya'akov, elohei sarah, elohei rivkah, elohei rachel veilohei le'ah. Ha'eil ha-gadol, ha-gibbor v'ha-nora, eil elyon gomeil chasadim tovim, koneih ha-kol. V'zocheir chasdei avot v'immahot u'meivi go'eil livnei v'neihem l'ma'an sh'mo b'ahavah. Melech ozeir u'moshi'a umagein. Baruch attah Adonai, magein avraham pokeid sarah.

Blessed are You, our God, and God of our ancestors,

God of Abraham, God of Isaac, and God of Jacob;

God of Sarah, God of Rebecca, God of Rachel and God of Leah,

the great, the mighty, and the awesome God, God beyond, generous in love and kindness, and possessing all. You remember the good deeds of those before us, and therefore in love bring rescue to the generations, for such is Your being. The Sovereign who helps and saves and shields.

Blessed are You God, who shields Abraham who remembers Sarah.

אַרָּךְ גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנִי. מְחַיֵּה מֵתִים אַתְּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:

ומוֹרִיד הַגָּשֵׁם: מַשִּׁיב הָרְוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֵׁם: In winter

:מוֹרִיד הַטַּל

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵד נוֹפְלִים. וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנְתוֹ לִישֵׁנֵי עְפָר: מִי כָמְוֹדְ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דְּוֹמֶה לְדְ. מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: וְנֵאֶמֶן אַתְּה לְהַחֵיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יהוה. מִחַיֵּה הַמֵּתִים:

Attah gibbor l'olam Adonai, mechayyeih meitim attah rav l'hoshi'a.

In winter: Mashiv ha-ru'ach, u'morid ha-gashem. In summer: Morid ha-tal.

M'chalkeil chayyim b'chesed, m'chayyeih meitim b'rachamim rabbim, someich noflim, v'rofeih cholim, umattir asurim, um'kayyeim emunato lisheinei afar. Mi chamocha ba'al g'vurot, umi domeh lach, melech meimit um'chayyeh, u'matsmi'ach y'shu'ah.

V'ne'eman attah l'hachayot meitim. Baruch attah Adonai, m'chayyeih ha-meitim.

You are the endless power that renews life beyond death; You are the greatness that saves.

In winter months from Shemini Atzeret to Pesach: making the wind blow and the rain fall. In summer months from Pesach to Shemini Atzeret: causing the dew to fall.

You care for the living with love. You renew life beyond death with unending mercy. You support the falling, and heal the sick. You free prisoners, and keep faith with those who sleep in the dust. Who can perform such mighty deeds, and who can compare with You, a Sovereign who brings death and life, and renews salvation?

You are faithful to renew life beyond death. Blessed are You God, who renews life beyond death.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְדֶ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכְּל־יוֹם יְהַלֲלוּדָ סֶּלָה: בַּרוּדְ אַתַּה יהוה. הַאֵּל הַקַּדוֹשׁ:

אַתְּה Attah kadosh v'shimcha kadosh uk'doshim b'chol yom y'hal'lucha sela. Baruch attah Adonai ha-eil ha-kadosh. אָתָה You favour human beings with knowledge,

and teach mortals understanding.

favour us with the knowledge, understanding and discernment that come from You. Blessed are You God, who favours us with knowledge.

דושיבוד Turn us back to Your teaching, our Creator, and draw us near to Your service, our Sovereign. Bring us back in perfect repentance to Your presence. Blessed are You God, who desires repentance.

היש Forgive us, our Creator, for we have sinned; pardon us, our Sovereign, for we have disobeyed; for You are a God who is good and forgiving. Blessed are You God, who is generous to forgive.

Look upon our affliction and defend our cause, and rescue us quickly for the sake of Your name. For You are a mighty redeemer. Blessed are You God, the redeemer of Israel.

ו Heal us, God, and we shall be healed; save us, and we shall be saved; for it is You we praise. Send relief and healing for all our diseases, our sufferings and our wounds for You are a merciful and faithful healer. Blessed are You God, who heals the sick. אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דְּעַת. וּמְלַמֵּר לֶאֶנוֹשׁ בִּינָה. מְנֵנוּ מֵאִתְּךּ דֵּעָה וּבִינָה וְהַשְׂבֵּל. בְּרוּךָ אַתָּה יהוה. חוֹנֵן הַדֶּעַת:

ְהַשִּׁיבֵנוּ אָבֵינוּ לְתוֹרָתֶדְ. וְקָרְבֵנוּ מַלְבֵנוּ לַעֲבוֹדָתֶדְ. וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶידְ. בְּרוּדְ אַתְּה יהוה. הְרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה:

סְלַח לְנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל לְנוּ מַלְבֵנוּ כִּי פָּשֶׁעְנוּ. כִּי אֵל טוֹב וְסַלְח אֶתָּה. בְּרוּך אַתָּה יהוה. חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלְחַ:

ַרְאֵה בְעְׁנְיֵנוּ. וְרִיבָה רִיבֵנוּ. וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמֵעַן שְׁמֶךּ. כִּי גּוֹאֵל חָזָק אֱתָּה. בְּרוּך אַתָּה יהוה. גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

ַרְפָאָנוּ יהוה וְנַרְפָא. הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוְּשֵׁעָה. כִּי תְהַלְּתֵנוּ אֲתָּה. וְהַעְּלֵה אֲרָכָה וּמַרְפָּא לְרָל־ תַּחֲלוּאֵינוּ וּלְכְל־מַכְאוֹבֵינוּ וּלְכְל־ מַכּוֹתֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶך רוֹפָא מַכּוֹתֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶך רוֹפָא בַרוּך אַתָּק אֲתָה. רוֹפָא הַחוֹלִים: בָּרוּך אַתָּה יהוה. רוֹפָא הַחוֹלִים:

15

שְּרֵרָ Bless this year, our Living God, and may all that it brings be good for us;

send Your blessings

over the face of the earth, bring life-giving water to all the earth, satisfy all the world with Your goodness, and bless our years as good years. Blessed are You God, who blesses the years.

Sound the great horn for our freedom, and raise a banner to restore all of us who experience exile. May the voice of liberty and freedom be heard throughout the four corners of the earth for all its inhabitants, for You are a God who redeems and rescues. Blessed are You God, who sustains Your people Israel.

קשִׁיבָה Restore Your judgment of righteousness in the world. Turn away from us sorrow and pain, rule over us with love and mercy, and judge us with righteousness. Blessed are You God, the Ruler who loves righteousness and truth.

And for slander let there be no hope, and may all evil come to nothing, and remove the reign of violence and terror speedily in our days. Blessed are You God, who makes evil pass away from the earth. בְּרֵךְ עָלֵינוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ אֶת־ הַשְׁנָה הַזֹּאַת וְאֶת־כְּל־מִינֵי תְכוּאָתָה לְטוֹכָה. וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְרַוּה פְנֵי תֵכֵל. עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְרַוּה פְנֵי תֵכֵל. וְשַׂבֵּע אֶת הָעוֹלָם כָּלוֹ מִטוּבֶיךָ. וּכְרֵךְ שְׁנוֹתֵינוּ כַּשְׁנִים הַטוֹבוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יהוה. מְכָרֵךְ הַשְׁנִים:

אַקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ.
וְשָׂא נֵס לְשׁוֹבֵב גְּלִיּוֹתֵינוּ. וְקוֹל
וְשָׂא נֵס לְשׁוֹבֵב גְּלִיּוֹתֵינוּ. וְקוֹל
ទְּבִירוֹר וִישׁוּעָה יִשְׁמַע בְּאַרְבַּע
ទְּבִוֹר וְישׁוּעָה יִשְׁמַע בְּאַרְבַּע
ទַנְפּוֹת הָאֲרֶץ לְכְੰל־יוֹשְׁבֶיהָ. כִּי
אֵל פּוֹדֶה וְגוֹאֵל אֱתָה: בְּרוּך אַתָּה
יהוה. מְקַיֵּם נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

ַהְשִׁיבָה מִשְׁפַּט־צִּדְקָתְדְּ בְּעוֹלְם וְהָסֵר מִמֶּנוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה. וּמְלוֹך עְלֵינוּ אַתְּה יהוה לְבַדְדְ בְּחֻסֶד וּרְרַחֲמִים. וְצַדְקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט. בְּרוּך אַתְה יהוה. מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשִׁפָּט:

וְלַמַּלְשִׁינוּת אַל תְּהִי תִקְוָה וְכְּל־ הָרִשְׁעָה הָפֵר. וּמַלְכוּת זָדוֹן תַּעְבִיר בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּך אַתָּה יהוה. הַמַּעֲבִיר רִשְׁעָה מִן־הָאֶָרֶץ: דעל־הַצַּדִּיקִים To the righteous, the pious, and the honest, to those who join us in righteousness, and to us ourselves, be merciful our Living God. Grant a good reward to all who sincerely trust in You. Blessed are You God, the support and safety of the righteous.

דאירוּשָׁלֵים Turn in mercy to Jerusalem and may Your presence dwell within it. Rebuild it as You have prophesied, then it shall indeed be called 'city of righteousness, faithful city'.¹ Help us establish it as a place worthy of prayer for all peoples. Blessed are You God, who builds Jerusalem.

Our Living God be pleased with Your people Israel and listen to their prayers. In Your great mercy delight in us so that Your presence may rest upon Zion.

ותחזינה Our eyes look forward to Your return to Zion in mercy! Blessed are You God, ever restoring Your presence to Zion. עַל־הַצַּדִּיקִים וְעַל־הַחֲסִידִים וְעַל־ הַתְּמִימִים. וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ. הַתְּמִימִים. וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ. וְתֵן יֶהֶמוּ נָא רַחֲמֶיךָ. יהוה אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שְׁכָר טוֹב לְכָל הַבּּוֹטְחִים בְּשִׁמְדְ בָּאֶמֶת. וְשִׁים חֶלְמֵנוּ עִמְהָם לְעוֹלָם. וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְדְ בְּטֵחְנוּ. בְּרוּךְ אַתְה יהוה. מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְדָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב. וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָה וּבְנֵה אוֹתָה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. אָז יִקְּרֵא לְה עִיר הַצֶּדֶק קִרְיָה נָאֶמְנָה. וְתָכִין אוֹתָה לִמְקוֹם הְפִלְה לְכְל־הָעַמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יהוה. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיֵם:

ַרְצֵה יהוה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּדְ יִשְׂרָאֵל. וְלְתְפִלְּתָם שְׁצֵה. וּבְרַחֲמֶידְ הָרַבִּים וּתַּחְפּּץ בְּנוּ וְתַשְׁרֶה שְׁכִינְתְדְ עַל צִיּוֹן.

> וְתָחֲזֶיְנָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְדְ לְצִיּוֹז בְּרַחֲמִים: בְּרוּדְ אַתְּה יהוה. הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹזַ.

We declare with gratitude that You are our God and the God of our ancestors. You are our rock, the rock of our life and the shield that saves us. In every generation we thank You and recount Your praise for our lives held in Your hand, for our souls that are in Your care, and for the signs of Your presence that are with us every day. At every moment, at evening, morning noon, we experience Your and wonders and Your goodness. You are goodness itself, for Your mercy has no end. You are mercy itself, for Your love has no limit. Forever have we put our hope in You.

May every living being thank You; may they praise and bless Your great name in truth for You are the God who saves and helps us. Blessed are You God, known as goodness, whom it is right to praise.

Set true peace upon Your people Israel forever. For You are the Source of all peace, and in Your eyes it is good to bless Your people Israel at every time and in every hour with Your peace.

Blessed are You God, blessing Your people Israel with peace.

מוֹדִים אַנַחַנוּ לַךְ שֵׁאַתַה הוּא יהוה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלַם וַעֵּד. צוּרֵנוּ צוּר חַיֵּינוּ וּמָגַן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא: לִדוֹר וַדוֹר נוֹדֵה לְדָ וּנִסַפֵּר תִּהִלַתֵּדְ המסורים על היינו בידך. ועל נשמותינו הפקודות לך. שַׁבַכֿל־יוֹם עמנוּ. ועל נסיד נפלאותיד ועל וטובותיד שַׁבַּכַּל־עָת עָרָב וָבֹקָר וצַהָרִים: לא כַלוּ הטוב רַקַמֵידָ. כּי ַהַמָרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חַסָדֵידָ. כִּי מֵעוֹלָם קוַינוּ לַדְ.

וְעַל כָּלָם יִתְּבָּרַדְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא תָּמִיד שִׁמְדָ מַלְמֵנוּ לְעוֹלָם וָעֶד: וְיְבָּרָבוּ אֶת שִׁמְדָ הַגָּדוֹל בָּאֶמֶת. וִיבְרְכוּ אֶת שִׁמְדָ הַגָּדוֹל בָּאֶמֶת. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעָזְרָתֵנוּ סֶלְה: בָּרוּדְ אַתָּה יהוה. הַטּוֹב שִׁמְדָ וּלְדָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוּם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּדְ תִּשִׂים לְעוּלְם. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶדְ אָדוֹן לְכֶל־הַשָּׁלוּם. וְטוּב כְּעֵינֶידְ לְכָרֵק אֶת עַמְד יִשְׁרָאֵל בְּלֵ-עֵת וּבְכְֶל־שָׁעָה בִּשְׁלוּמֶדְ. בְּרוּדְ אַתָּה יהוה. הַמְכָרֵדְ אֶת עַמּו ישׂראל בּשׁלוּם: My God, keep my tongue from causing harm and my lips from telling lies. Let me be silent if people curse me, my soul still humble and at peace with all. Open my heart to Your teaching, and give me the will to practise it. May the plans and schemes of those who seek my harm come to nothing.

אין May the words of my mouth and the meditation of my heart be acceptable to You, O God, my Rock and my Redeemer. אֶלהֵי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע. וְשִׂפְתוֹתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּם. וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכּּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶדְ. וְאַחֲֵרִי מִצְוֹתֶידְ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכְל־ מִצְוֹתֶידְ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכְל־ הַקָּמִים עְלַי לְרָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשָׁבוֹתָם:

יִהְיוּ לְרָצוֹן אָמְרֵי־פִי. וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶידְ. יהוה צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

יָהָיו Yihyu l'ratson imrei fi, v'hegyon libbi l'fanecha, Adonai tsuri v'go'ali.

עֹשֶׂה May the Maker of peace in the highest bring this peace upon us and upon all Israel and upon all the world. Amen.

עֹשֶׂאָה Oseh shalom bimromav hu ya'aseh shalom aleinu v'al kol yisra'el v'al kol ha-olam, v'imru amen.

עֹשֶׂה שְׁלוֹם בִּמְרוֹמְיו. הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עְלֵינוּ וְעַל בְּל־יִשְׂרָאֵל וִעַל־בָּל־הָעוֹלָם. וִאִמְרוּ. אֶמֵן:

קדיש תתקבל

יתְגַּדַּל and let us sanctify in this world the great name of God whose will created it. May God's reign come in your lifetime, and in your days, and in the lifetime of the family of Israel - quickly and speedily may it come. **Amen. May the greatness of God's being be blessed from eternity to eternity.** Let us bless and let us extol, let us tell aloud and let us raise aloft,

let us set on high and let us honour, let us exalt and let us praise the Holy One, Whose name is blessed, Who is far beyond any blessing

or song, any honour or any consolation that can be spoken of in this world. **Amen.**

May the prayers and supplications of all Israel be accepted by their Creator in heaven. **Amen**.

May great peace from heaven and the gift of life be granted to us and to all the family of Israel.

Amen.

May the Maker of peace in the highest bring this peace upon us and upon all Israel and upon all the world.

Amen.

יִתַגַּדַל וִיִתְקַדַשׁ שָׁמֵה רַבָּא (אָמֵן) בִּעַלְמַא דִּי־בִרָא כִרִעוּתֵה: וַיַמִלִיך מַלְכוּתֵה בִּחַיֵּיכוֹז וּבִיוֹמֵיכוֹז וּבִחַיֵּי דִּי־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֵגַלָא וּרִזִמַן קָרִיב. ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לְעָלַם וּלְעָלָמֵי עָלִמַיָּא: יתברד וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר וּיִתְעַלֵה וִיִתְהַלָּל שְׁמֵה דִּי־קָדִשְׁא. בריך הוא. לְעֵלֵא מָז־פָּל־בָּרָכ<u>ַת</u>ָא וּשִׁירַתַא תִּשִׁבִּחַתַא וְנָחֵמַתַא ַּדִּי־אַמִירָן בִּעָלְמָא ראַמָרוּ אַמֵין: תִּתְקַבַּל צְלוֹתִהוֹז וּבַעוּתָהוֹן ָדִי־כְ<u></u>ל־יִשִׁרָאֵל <u>ק</u>ָרַם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא. ואמרו אמן: יִהֵא שִׁלְמָא רַבְּא מִן שְׁמַיָּא וְחֵיִים עַלֵינוּ וְעַל־כַּל־יִשְׂרָאָל. ואמרו אמן:

עֹשֶׂה שָׁלוּם בִּמְרוֹמִיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כְּל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־כְּל־הָעוֹלָם. וָאָמִרוּ אֵמֵן:

Lamentations 1: 1-10

Alas! Lonely sits the city once great with people! She that was great among nations is become like a widow; The princess among states is become a thrall. Bitterly she weeps in the night, her cheek wet with tears. There is none to comfort her of all her friends. All her allies have betrayed her; they have become her foes. Judah has gone into exile because of misery and harsh oppression; when she settled among the nations, she found no rest; all her pursuers overtook her in the narrow places. Zion's roads are in mourning, empty of festival pilgrims; all her gates are deserted. Her priests sigh, her maidens are unhappy— she is utterly disconsolate! Her enemies are now the masters, her foes are at ease, because the Eternal has afflicted her for her many transgressions; her infants have gone into captivity before the enemy. Gone from Fair Zion are all that were her glory; her leaders were like stags that found no pasture; they could only walk feebly before the pursuer. All the precious things she had in the days of old Jerusalem recalled in her days of woe and sorrow, when her people fell by enemy hands with none to help her; when enemies looked on and gloated over her downfall. Jerusalem has greatly sinned, therefore she is become a mockery. All who admired her despise her, for they have seen her disgraced; and she can only sigh and shrink back. Her uncleanness clings to her skirts. She gave no thought to her future; she has sunk appallingly, with none to comfort her. See, O Eternal, my misery; how the enemy jeers! The foe has laid hands on everything dear to her. She has seen her Sanctuary invaded by nations which You have denied admission into Your community.

א אֵיכֵה | יַשָּׁבֵה בַדָּד הַעִּיר רַבַּתִי עם היתה כאלמנה רבתי בגוֹים במדינות שרתי למס: היתה ב בַּכוּ תַבְבֶּה בַּלַּיָלָה וְדָמִעַתָּה עַל לחיה איז־לה מנחם מכּל־אָהְבֵיה כַּל־רַעֵּיה בַּגִדוּ בַה הֵיוּ לָה לְאֹיְבֵים: ג גַּלְתֵׁה יְהוּדֵה מֵעֹנִי וּמֶרָב עֵבדָה היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח כַּל־רדְפֵיה השיּׁיגוּה בֵּין הַמִצַרִים: אבלות מבלי באי צירק ד דרכי שעריה שוממין כהניה מוֹעֵׁד כּל־ בתולתיה והיא נּרּגוֹת נאנחים לראש ה היו צריה לה: עַל שׁלּר הוגה אי ביה שׁבֵי עולַר הלכוּ פּשַעֵיה יה בת-רויצא מן־ לפני־צר: שריה ציּוֹן כּל־הדרה היוּ [מבת] מִרְעָה לא־מצאו כּאילים בלא־כח לפני רודף: ז זכרה עַנִיַהֹ וּמָרוּדִיהַ כּל ירוּשׁלָם ימי מַחַמִדִיהַ אֲשֵׁר הַיִּוּ מֵימֵי קָדֵם בִּנִפָּל עַמֶּה בִּיַד־צָיר וָאֵין עוֹזֵר לַה רַאָּוּהַ משבתה: על שחקו צר על־כּז ירוּשׁלם חטאה ה הטא דה היתה כַּל הזילוה יה מכבד גם־היא ערותה כּי־ראוּ נאנחה ותשב אחור: ט טַמַאַתָה בּשוּלֵיהַ לָא זַכָרָה אַחַרִיתָה וַתֵּרֶד לל ראה לה מנחם אין פּלאים י ידן את־עניי כּי הגדּיל אויב: פּרַשׂ צַׂר עַל כַּל־מַחַמַדֵּיה כֵּי־רָאָתָה גוים באו צויתה אשר מקדשה לא־יַבאוּ בַקָּהָל לַדְ:

Lamentations 1: 12-22

May it never befall you, all who לוא pass along the road-look about and see: is there any agony like mine, which was dealt out to me when the Eternal afflicted me on God's day of wrath? From above God sent a fire down into my bones. God spread a net for my feet, God hurled me backward; God has left me forlorn, in constant misery. The yoke of my offenses is bound fast, lashed tight by God's hand; imposed upon my neck, it saps my strength; The Eternal has delivered me into the hands of those I cannot withstand. The Eternal in my midst has rejected all my heroes; God has proclaimed a set time against me to crush my young men. As in a press the Eternal has trodden Fair Maiden Judah. For these things do I weep, my eyes flow with tears: Far from me is any comforter who might revive my spirit; my children are forlorn, for the foe has prevailed. Zion spreads out her hands, she has no one to comfort her; the Eternal has summoned against Jacob God's enemies all about him; Jerusalem has become among them a thing unclean. The Eternal is in the right, for I have disobeyed God. Hear, all you peoples, and behold my agony: my maidens and my youths have gone into captivity! I cried out to my friends, but they played me false. My priests and my elders have perished in the city as they searched for food to keep themselves alive. See, O Eternal, the distress I am in! My heart is in anguish, I know how wrong I was to disobey. Outside the sword deals death; indoors, the plague. When they heard how I was sighing, there was none to comfort me; all my foes heard of my plight and exulted. For it is Your doing: You have brought on the day that You threatened. Oh, let them become like me! Let all their wrongdoing come before You, and deal with them as You have dealt with me for all my transgressions. For my sighs are many, and my heart is sick.

יב לְוֹא אַלֵיכֵם כָּל־עִׂבְרֵי דֵרֵךְ הַבְּיטוּ וּרָאוּ אָם־יֵשׁ מַכָאוֹב כָּמַכָאבִי אָשֶׁר עוֹלַל לְי אֲשֶׁר הוֹגָה יִיָּ בִּיִוֹם חֵרִוֹז יג ממרום שלח־אש :אַפּוֹ בּעַצִמֹתֵי וַיִּרְהֵנָּה פָּרֵשׁ רֵשֶׁת לְרַגִלַי השיבני אחור נתנני שממה כל-היום יד נשקד על פּשעי בּידו דוה: ישתרגו עלו על־צוארי הכשיל כחי בּידֵי לא־אוּכַל קום: נְתַנַנִי אֲדֹנֵי טו סִלַּה כַל־אַבִּירֵי | אָדֹנַי בִקָרָבִי קָרָא עלי מועד לשבר בַּחוּרֵי גַּת דְרֵך לבתוּלת בַּת־יָהוּדֵה: טז עַל־אֵלָה | אַנֵי בוֹכִיָּה עֵינֵי | עֵינִי יִרְדָה מֵׁיִם כֵּי־רָחֵק מִמֵּנִי מִנָחֵם מֵשֵׁיב נַפִּשִׁי הַיָּוּ בַנַיֹ שׁוֹמֵמִים כֵּי גַבַר אוֹיֵב: יז פּרשה ציון בּיִדִיה אין מנחם לָה ייַ לַיַאַקֹב סִבִיבֵיו צָרֵיו הְיָתָה צוה יִרוּשָׁלֵם לְנִדֵּה בֵּינֵיהֵם: יח צֵדֵיק מַרֵיתִי שָׁמָעוּ־נַא יַיַ כֵּי פֵיהוּ הוא מכאבי וראו [העמים] כל־עמּים וּבַחוּרֵי בתוּלֹתי בשבי: הלכו יט קראתי למאהבי המה רמוני כהני וּזְקַנַי בְּעֵיר גָּוָגַוּ כִּי־בִקִשִׁוּ אֹבֵל לַמו כ ראה יי וישיבו את־נפשם: לבל מֵעֵי חַמַרמָרוּ נֶהָפָּך צר־לי מחוץ מריתי מרו כּי בקרבי שכּלה־חרב כמות: בַּרַיָת כא שַׁמִעוּ כֵּי נֵאָנַחָה אַנִי אֵין מִנָחֵם לִי כַּל־אֹיִבַי שָׁמִעָוּ רָעָתִי שָׁשׂוּ כֵּי אַתָּה עַשִּׁית הֶבֵאת יוֹם־קָרָאת וְיָהְיִוּ כַמְוֹנִי: כב תַּבֹא כָל־רַעָתָם לִפְגֵידְ' וִעוֹלֵל לְמוֹ עוֹלַלְתַּ לִי עַל כַּל־פּשַׁעַי כאשר כִּי־רַבּוֹת אַנחֹתַי וּלְבֵּי דַוַי:

Lamentations 5: 1-5

זְכֹר Remember, O Eternal, what has befallen us; behold, and see our disgrace! Our heritage has passed to aliens, our homes to strangers. We have become orphans, fatherless; our mothers are like widows. We must pay to drink our own water, obtain our own kindling at a price. We are hotly pursued; exhausted, we are given no rest.

Lamentations 5: 13-22

Young men must carry millstones, and youths stagger under loads of wood. The old men are gone from the gate, the young men from their music. Gone is the joy of our hearts; our dancing is turned into mourning. The crown has fallen from our head; woe to us that we have sinned! Because of this our hearts are sick, because of these our eyes are dimmed: Because of Mount Zion, which lies desolate; jackals prowl over it. But You, O Eternal, are enthroned forever, Your throne endures through the ages. Why have You forgotten us utterly, forsaken us for all time? Take us back, O Eternal, to Yourself, and let us come back; renew our days as of old! For truly, You have rejected us, bitterly raged against us. Take us back, O Eternal, to Yourself, and let us come back; renew our days as of old!

Take us back, O Eternal, to Yourself, and let us come back; renew our days as of old!

לנו לל די הביט מה-היה [הבּיטה] את־חרפתנו: וראה ב נַחַלתנוּ בתינו לזרים נהפכה לנכרים: ג יתומים היינו איז [ואיז] אַב אַמֹתֵינוּ כַאַלְמַנוֹת: ד מֵימֵינוּ בכסף שתינו עצינו במחיר יַבֹאוּ: צוארנו נרדפנו יגענו לא ה על [וִלָא] הַוּנַח־לַנוּ: ו מַצְרִים נַתַנּוּ יָד אַשוּר לִשִּׁבִּעַ לָחֵם:

יג בַּחוּרִים טִחְוֹן נַשָּׂאוּ וּנַעַרִים משער יד זקנים כשלו: בעץ שַׁבַתוּ בַחוּרִים מִנְגִינַתֵם: טו שֵׁבַת משוש לבנו נהפך לאבל מחלנו: טז נפלה עטרת ראשנו אוי־נא לַנוּ כֵּי חַטַאנוּ: יז עַל־זָה הַיָה דַוָה צינינו: על־אלה חשכו לבנו יח על הר־צייון ששמם שועלים יט אתה יי לעולם הלכוּ־בוֹ: כּסֵאַך לִדוֹר וַדְוֹר: כֹלַמַה תשב תעזבנו תשכחנו לנצח יַמֵים: כא הַשִּׁיבֵנוּ יִיָ | אֵלֵידְ וָנַשוּבַ יַמֵינוּ חדש [ונשוּבה] כקדם: כב כי אם־מאס מאסתנו קצפת צלינוּ ער־מאֹד:

ַהַשִּׁיבֵּנוּ יְיָן אֵלֶּידְ וְנָשׁוּבְ [וְנָשׁוּבָה] חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כִּקֵדֵם:

FROM LAMENT TO RESILIENCE

In the weeks following Tisha B'Av, we read the Haftarot of Consolation. These remind us that we have not been abandoned by God, and that we have the ability to change our lives.

We begin a journey of seven weeks, in which we reflect on our ability to create, to heal, to positively shape our community and our world, and the attributes which this demands of us.

COMFORT

Isaiah 40: 1-3

להחמר ליח Comfort, oh comfort My people, says your God. Speak tenderly to Jerusalem, and declare to her that her term of service is over, that her iniquity is expiated; For she has received at the hand of the Eternal double for all her sins. A voice rings out: "Clear in the desert a road for the Eternal. Level in the wilderness a highway for our God!

נְחֲמָוּ נְחֲמָוּ עַּמְּי

ּיֹאַמֻר אֶּלְהֵיכֶם: דַּבְּרֶּוּ עַל־לֵב יְרְוּשָׁלֵם וְקִרְאַוּ אֵלֶיהָ כֵּי מֶלְאָה צְּבָאָה כֵּי נִרְצָה עֲוֹנְהָ כֵּי מֶלְאָה מִיֵּד יְיָ כִּפְלַיֵם בְּכָל־חַטֹּאתֶיהָ: קוֹל קוֹבָא בַּמִּדְבֶּר פַּנָּוּ דֶרֶך יְיָ יַשְׁרוּ בְּעֲרָבָה מְסִלָּה לֵאלהֵינוּ:

Nachamu Words / Music: Elana Arian

Nachamu nachamu ami, yomar Eloheichem Nachamu, nachamu ami, yomar Eloheichem

Comfort us, comfort us in our wilderness Comfort us as we struggle to take care of one another Comfort us, comfort us in our wilderness Comfort us as we struggle with this world

LOVE

Mishnah Ta'anit 4:8

אָמָר Rabbi Shimon ben Gamliel said: There were no days of joy in Israel greater than the fifteenth of Av and Yom Kippur. On these days the daughters of Jerusalem would go out in borrowed white garments in order not to shame any one who had none...The daughters of Jerusalem would come out and dance in the vineyards.

Likutei Halachot, Even HaEzer

ט"ר באָר The fifteenth of Av is in the nature of a sweetening and a repair of the ninth of Av...

אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, לא הִיּוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׁרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וּכְיוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁבָּהֶן בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם יוֹצְאוֹת בִּכְלֵי לְבָן שְׁאוּלִין, שֶׁלֹא יוֹצְאוֹת בִּכְלֵי לְבָן שְׁאוּלִין, שֶׁלֹא יַרוּשָׁלַיִם יוֹצְאוֹת וְחוֹלוֹת בַּכְּרָמִים.

> ט״וּ בְּאָב הוּא בְּחִינַת הַתִּקוּן וְהַהַמְתָּקָה שֶׁל תִּשְׁעָה בְּאָב...

RESILIENCE

Psalm 126:5

הזרעים Those who sow in tears shall reap with songs of joy.

הזּרְאָים הְדִאָיָה הְּרִגָּה יִקְצְׂרוּ:

Those who sow Music: Debbie Friedman

Those who sow, who sow in tears; Will reap in joy, will reap in joy Those who sow, who sow in tears; Will reap, will reap in joy

Ha'zorim b'dimah b'rinah yik'tzoru

JOY

Psalm 100:2 & 95:3 אַבְרָדוּ Serve God in gladness. Come into God's Presence with joy. For God is a great Sovereign.

עַּבְדּוּ אֶת־יהוּה בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל יהוה:

Ivdu Music: Or Zohar

Part 1: Ivdu et Adonai b'simcha Bo'u I'fanav birna'na...ah Part 2: (Ivdu...u..u) (simcha, simcha, simcha...) (Bo'u, bo'u bo'u...u) (na, na, na, na, na....)

Ki El melech gadol Adonai (x4)

עלינו It is our duty to praise the Ruler of all, to recognise the greatness of the Creator of first things, who has chosen us from all peoples by giving us Torah. Therefore we bend low and submit, and give thanks before the supreme Sovereign, the Holy One, who is blessed, who extends the limits of space and makes the world firm; whose glory extends through the universe beyond, and whose strength into farthest space. This is our God and no other; in truth this is our Sovereign and none else. It is written in God's Torah: 'Realise this today and take it to heart; that God is Sovereign in the heavens above and on the earth beneath; no other exists.'

לכבר לְשֵׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכּּל. גדלה ליוצר בראשית. לתת מַכַּל־הַעַמִים. אַשֵּר בּתר־בַנוּ וְנָתַן־לְנוּ אֶת־תּוֹרַתוֹ: וַאָנַחִנוּ ומודים ומשתחוים כורעים הַמָּלַכִים מלכי מלך הַקַּרוֹשׁ בַּרוּך הוּא: שֶׁהוּא נוֹטֵה שמים ויוסד ארץ. ומושב יקרו מַמַעַל. וּשָׁכִינַת עזו בשמים מרומים: הוא אלהינו בגבהי מַלְכֵּנוּ אֵפֵס עוד. אמת זוּלַתוֹ: כַּכַּתוּב בָּתוֹרַתוֹ. וְיַדַעָתַ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֵל לְבָבֵךָ. כי האלהים הרא יהוה בשמים ועל ממעל מתחת הארץ :איז עוד

עָלִינוּ Aleinu l'shabbei'ach la'adon ha-kol, lateit g'dullah l'yotseir b'reishit, asher bachar banu mikkol ha-ammim, v'natan lanu et torato, va'anachnu kor'im umishtachavim umodim, lifnei melech malchei ha-m'lachim, ha-kadosh baruch hu, shehu noteh shamayim v'yoseid arets, umoshav y'karo ba-shamayim mimma'al ush'chinat uzzo b'govhei m'romim. Hu eloheinu, ein od, emet malkeinu, efes zulato, ka-katuv b'torato: V'yadata ha-yom vahasheivota el l'vavecha, ki Adonai hu ha-elohim bashamayim mimma'al v'al ha-arets mittachat ein od. לל־בָּן Therefore, Almighty God, we put our hope in You. Soon let us witness the glory of Your power; when the worship of material things shall pass away from the earth, and prejudice and superstition shall at last be cut off; when the world will be set right by the rule of God, and all humanity shall speak out in Your name, and all the wicked of the earth shall turn to You. Then all who inhabit this world shall meet in understanding, and shall know that we are all partners in the repairing of Your world. For Yours alone is the true reign, and only the glory of Your rule endures forever.

So it is written in Your Torah:

'The Eternal shall rule forever and ever.' So it is prophesied:

'The Eternal shall be Sovereign over all the earth. On that day the Eternal shall be One, and known as One.'

۲ך יהוה נקרה עַל־כֵּן אלהינו לראות בתפארת עזק. גּּלּוּלִים מִן הַאָרֵץ וִהַאֵלִילִים כַּרוֹת יִכַּרֵתוּז: לתַקֵּז עוֹלם במלכות שרי. יקראו פנות יּכּירוּ -יוֹשׁבי תבל כּי שׁתּפים עולמד. כי בתקוז כּלָנוּ הַמַּלְכוּת שֵׁלְדֶ הֵיא וּלְעוֹלְמֵי עד תמלוך בכבוד: ככתוב ימלד יהוה בּתוֹרתדָ. לעולם ועד: ונאמר. והיה הארץ. יהוה למלך על־כֿל־ בַּיּוֹם הַהוּא יִהָיֶה יהוה אֵחַר ושמו אחר:

על־כֵּן Al kein n'kavveh l'cha Adonai eloheinu lir'ot m'heirah b'tif'eret uzzecha, l'ha'avir gillulim min ha-arets, v'ha-elilim karot yikareitun, l'takkein olam b'malchut shaddai v'chol b'nei vasar yikr'u vishmecha, l'hafnot eilecha kol rish'ei arets. Yakiru v'yeid'u kol yosh'vei teiveil, ki shuttafim kullanu b'tikkun olamecha, ki ha-malchut shell'cha hi, ul'ol'mei ad timloch b'chavod, ka-katuv b'toratecha: Adonai yimloch l'olam va'ed. V'ne'emar: v'hayah Adonai l'melech al kol ha-arets, ba-yom ha-hu yihyeh Adonai echad ush'mo echad.

MUTUAL RESPONSIBILITY AND SUPPORT

Bavli, Shevuot 39a כל ישראל ערבים זה בזה All Israel are interconnected, one with the other

יתגוּדִל Let us magnify and let us sanctify in this world the great name of God whose will created it. May God's reign come in your lifetime, and in your days, and in the lifetime of the family of Israel quickly and speedily may it come. **Amen**.

May the greatness of God's being be blessed from eternity to eternity.

Let us bless and let us extol, let us tell aloud and let us raise aloft, let us set on high and let us honour, let us exalt and let us praise the Holy One, **whose name is blessed**,

who is far beyond any blessing or song, any honour or any consolation that can be spoken of in this world. **Amen**.

May great peace from heaven and the gift of life be granted to us and to all the family of Israel **Amen**. May the Maker of peace in the highest bring this peace

upon us, upon all Israel and upon all the world **Amen**.

יִתְגַּדַל וְיִתְקַדַשׁ שְׁמֵה רַבָּא (אָמֵן) בְּעָלְמָא דִּי־בָרָא כִרִעוּתֵה: וַיַמְלִיך מַלְכוּתֵה בִּחַיֵּיכוֹן וּבִיוֹמֵיכוֹן וּבִחַיֵּי דִּי־כָּל־בֵּית יִשִּׁרָאֵל בַּעַגָלָא וּבִזִמַן קָרִיב. ואמרו אמן: יָהָא שְׁמָה רַבָּא מִבַרַך לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבַּרַךְ וִיִשְׁתַּבַּח וִיִתְפַּאַר ויתרומם ויתנשא ויתהדר וִיִתִעַלֵּה וִיִתְהַלֵּל שָׁמֵה דִּי־קִדִשַׁא. בִּרִיךָ הוּא. לְעֵלָא מָז־כָּל־בִּרְכָתָא וִשִּׁירַתַא תִּשִּׁבִּחַתַא וְנֵחֵמַתַא דִּי־אֲמִירָן בְּעָלְמָא. וִאָמִרוּ אָמֵן: יִהֵא שִׁלַמַא רַבָּא מִן שִׁמַיַּא וְחַיִּים עַלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרַאֵל. ואמרו אַמֵן: עשה שלום במרומיו הוא יַעֵשֶׁה שַׁלוֹם עַלֵינוּ וִעַל ָּכֶּל־יִשִׂרָאֵל וִעַּל־כָּל־הָעוֹלְם. ואמרו אמן:

Yitgaddal v'yitkaddash sh'meih rabba (amen),

b'alma di v'ra chiruteih, v'yamlich malchuteih, b'chayyeichon uv'yomeichon uv'chayyei di chol beit yisra'el, ba'agala u'vizman kariv, v'imru **amen**.

Y'hei sh'meih rabba m'varach, l'alam ul'almei almaya.

Yitbarach v'yishtabbach v'yitpa'ar v'yitromam v'yitnassei v'yit-haddar v'yit'alleh v'yit-hallal, sh'meih di kudsha, **b'rich hu**, l'eilla min kol birchata v'shirata tushb'chata v'nechemata, di amiran b'alma, v'imru **amen**.

Y'hei sh'lama rabba min sh'maya, v'chayyim aleinu v'al kol yisra'el, v'imru **amen**. Oseh shalom bimromav, hu ya'aseh shalom aleinu v'al kol yisra'el, v'al kol ha-olam v'imru **amen**.